

v/ Ole Midthun

Engerdal kommune
postmottak@engerdal.kommune.no

Høringssvar på forslag om utvidelse av snøscooterløyper i Engerdal kommune

Naturvernforbundet i Innlandet oversender med dette innspill til Engerdal kommunes forslag om utvidelse av snøscooterløyper fra Hylleråsen til Rødalen og inn i Sverige. Vi vil i det følgende vise at kommunens utredning og forslag til løypetrase på flere punkter bryter med motorferdselslovens og naturmangfoldlovens bestemmelser og intensjoner.

Ingen bærekraftig eller differensiert forvaltning

Naturvernforbundet vil påpeke at dette er fjerde runde Engerdal kommune sender ut forslag om revidering av forskrift av snøscooterløyper for fornøyelseskjøring. Siden oppstarten av arbeidet med snøscooterløyper i 2016, har Engerdal kommune vedtatt tilsammen nær 250 km med snøscooterløyper. Det ser ut til at Engerdal kommune i minst mulig grad velger å oppgi dette tallet, -et tall som viser at løypenettet for fornøyelseskjøring i Engerdal nå er særdeles høyt. Lengden av snøscooterløyper utgjør nå nær 3 ganger kommunens lengdestrekning, som er 8,5 mil fra sør til nord.

I denne høringen foreslås det å utvide løypenettet for fornøyelseskjøring med ytterligere ca. 25 km, gjennom blant annet villmarksområdet Rødalen og inn i Sverige. Løypene er planlagt gjennom områder som Engerdal kommune selv har kategorisert som «svært viktige friluftsområder».

Villmarksområdet Rødalen

Når det gjelder konsekvensutredningen for villmarksområdet Rødalen, er særdeles viktige naturkvaliteter og arter unnlatt nevnt i kommunens utredning. Når det gjelder forventede konsekvenser av støy og påvirkning av arter som rype, er kommunens utredning derimot mer faglig holdbar sett fra et objektivt perspektiv.

Særegent landskap og INON-områder

Rødalen innhar et svært særpreget landskap med kvartærgeologiske kvaliteter. Området fra riksgrensa og sørover Rødalen til Litleråsen har velutviklede rogenmorener, med rygger orientert på tvers av siste isbevegelse.

Rødalen er videre kategorisert å inneha alle kvaliteter av inngrepsfrie områder, fra 1 km avstand fra tekniske inngrep nærmest Litlråsen til over 5 km avstand fra tekniske inngrep lengst innerst i dalen mot svenskegrensa.

Rødlistede og sensitive arter

Det er svært bemerkelsesverdig at kommunen oppgir å ha vært kontakt med Statsforvalteren hva angår sjekk av sensitive arter, men at ingen arter er nevnt for området Rødsdalen. Et enkelt søk i den offentlige tilgjengelige Rovbasen (www.rovbase.no) viser blant annet at Rødalen har hatt jevnlig forekomst av både brunbjørn og jerv de senere årene, begge sterkt truet (EN) i norsk rødliste for arter av 2021. Flere individer av brunbjørn er bekreftet gjennom DNA-analyser. Observasjoner av bjørn i Rødalen tidlig på våren sannsynliggjør videre at brunbjørnen benytter områdene her også til overvintring, og Statsforvalteren skal videre sitte på eventuelle hiregistreringer. Videre er den sterkt truede fjellreven bekreftet forekommende i området både i 2022. Statsforvalteren sitter på informasjon om hva disse registreringene in-

nebærer. Naturvernforbundet vil understreke at registrering av fjellrev i dette fjellområdet er særdeles unikt, og at fjellrev i Nord-Sverige er dokumentert å benytte 17-31 km² store leveområder. I tillegg må lirype nevnes, en art som var på rødlista i perioden 2015-2021 pga. dramatisk bestandsnedgang i Norge. Statskog har for høsten 2023 valgt å frede rype fra jakt, da årets takseringer var svært lave. Rødalen er et særdeles viktig vinter- og vårhabitat for lirype, -en art som lett kan forstyrres av menneskelig ferdsel særlig innenfor hekketerritorier på vårparten mens det enda er snø og scoterføre. Alle disse nevnte artene er forventet å påvirkes klart negativt av en snøscooterløype for fornøyleseskjøring gjennom Rødalen, med bakgrunn i økt støy, syns-/lysforstyrrelser, og ikke minst økt ferdsel i fjellet. Særlig syn, lukt og bevegelser av åpne kjøretøy og personer i fjellet vil påvirke en rekke dyrearter negativt. Løypa vil i tillegg få toveis trafikk ved planlagt påkobling til svensk snøscooterled.

Overnevnte viser at Engerdal kommune ikke har ihensyntatt sensitive arter slik loverket krever, jf. forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark etc. 4a, 5. ledd samt Naturmangfoldloven.

Svært viktig friluftsområde

Både Rødalen og det meste av øvrig trasevalg til snøscooterløypa fra Hylleråsen ligger innenfor kommunens kartlagte «svært viktig friluftslivsområde». Kommunen beskriver området Østfjellet slik: «Skiløyper. Stier. Populært område for småviltjakt». Området vil med en snøscooterløype for fornøyleseskjøring endre karakter fra et støyfritt villmarksområde, til et sterkt berørt område med støy fra snøscootere. Engerdal kommune beskriver selv i sin utredning at «scootertraseen vil medføre støy i et fra før tilnærmet støyfritt område i Rødalen». Løyper gjennom Rødsdalen bryter følgelig med de nasjonale føringene om at friluftslivet i stor grad skal ihensyntas ved valg av snøscootertrase, jf. forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark etc. 4a, 5. ledd.

Basdalen og Langskogåsen

Det er foreslått frivillig vern i Basdalen, hvor snøscooterløypa er planlagt nede i dalen. Jmf. motorferdselloven § 4a, 4. ledd skal snøscooterløyper ikke legges i verneområder, foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder. Et forslag til frivillig vern i Basdalen, må slik vi ser det absolutt gå under kategorien «foreslått verneområde». Statsforvalteren bekrefter videre at verneforslaget er i prosess, og at det ligger inne i Statsforvalterens kartdatabase. Forslaget til snøscootertrase bryter følgelig med juridiske bestemmelser også her.

Hytteområder

Naturvernforbundet i Innlandet har stor forståelse for den frustrasjon og bekymring svært mange av hytteeierne i området mellom Hylleråsen og Litlråsen fremviser ifm. kommunens forslag til opprettelse av snøscooterløyper for fornøyleseskjøring. Veilederens skissering av støyutbredelse i kategorien 40-60 dB gir kun en teoretisk skisse av støyutbredelsen. I praksis vil lyden fra snøscooter ofte høres svært godt over store avstander i fjellet. Naturvernforbundet har erfart at svært forstyrrende støy fra snøscooter kan bære godt over 10 km. Etablering av snøscooterløyper for fornøyleseskjøring inn i blindveger til hyttefelt, vil kunne føre til svært uheldig tilleggstrafikk og forstyrrelser for mange hytteiere. Det kan virke som om Engerdal kommune velger dette som et alternativ til å gi dispensasjon til nyttekjøring i medhold av motorferdselloven.

Arter med bufferzoner

Engerdal kommune nevner en gammel hønsehauk-lokasjon i sin utredning, men ikke arten kongeørn. Naturvernforbundet er kjent med at kongeørn har hekket jevnlig i området i en avstand som er godt under 1500 m fra planlagt snøscootertrase. Det fremgår ikke i utredningen at kommunen i noen del av traseen har valgt å ihensynta dette. På dette området er høringsforslaget i strid med Miljødirektoratets krav til bufferzoner, samt til Naturmangfoldloven bestemmelser.

Redusert livskvalitet for en stor gruppe mennesker

Stor motstand, inkludert en stor men taus opinion

Naturvernforbundet vil igjen minne om at det i tillegg til aktive høringsinnspill, eksisterer en stor men taus opinion mot motorisering av utmark i alle snøscooterbygder. Presset fra lokale snøscooterklubber og bekjente som er for fornøyleseskjøring forhindrer at disse tør å benytte sin innspillsmulighet. Vi kan ikke se at verken denne opinionen eller naturen er tatt hensyn til i tilstrekkelig grad i heller dette høringsforslaget fra Engerdal kommune.

Generelle argumenter mot snøscooterløyper:

- folkehelsen i kommunen som satser stort på snøscooterløyper forventes å bli redusert, da ski vil erstattes av snøscooter av stadig flere innbyggere
- utslippet av klimagasser i kommunen vil øke, som følge av økt snøscooterkjøring og transport med biler og tilhengere med snøscootere

Grunnloven § 112

Naturvernforbundet i Innlandet vil også fremheve Grunnlovens § 112 hvor det står at:

«Enhver har rett til et miljø som sikrer helsen, og til en natur der produksjonsevne og mangfold bevares.»

En reduksjon av naturens stillhet og ro, viktige leveområder for arter og egnete områder for skiturer og rekreasjon gjør at en stor gruppe mennesker i Engerdal får redusert sin livskvalitet. Engerdal snøscooterklubb har i dag nær 250 km løyper for fornøyleseskjøring med snøscooter, og ingen her vil få redusert sin livskvalitet om de ikke får gjennomslag også i denne saken. Dette er et særdeles stort paradoks, i en tid hvor kommunene tillegges et stadig større ansvar for å bidra til å redusere natur- og klimakrisen. Trivsel, depresjoner og folkehelse har også et høyt nasjonalt og internasjonalt fokus, og det er opplagt at etablering av stadig nye snøscooterløyper for fornøyleseskjøring i en kommune som allerede har 240 km med løyper kun vil bidra negativt i denne sammenheng. Svært mange taper verdifulle rekreasjonsområder som fungerer, og har fungert til et enkelt friluftsliv i generasjoner.

Oppsummert

Rødlistede arter som brunbjørn, jerv, ulv og fjellrev verken nevnes eller ihensyntas i utredningen. Ei heller kongeørn nevnes, som er påvist jevnlig hekkende under 1 km fra planlagt snøscootertrase. I tillegg er løypetraseen planlagt gjennom et foreslått område for frivillig vern, samt gjennom svært viktige friluftsområder.

Med bakgrunn i overnevnte forventer Naturvernforbundet i Innlandet at Engerdal kommune ikke vedtar snøscooterløypene fra Hylleråsen til Rødalen.

Med hilsen

Naturvernforbundet i Hedmark

Ole Midthun /s./
Leder

Kopi:

- Statsforvalteren i Innlandet, sfinpost@statsforvalteren.no
- Innlandet fylkeskommune, post@innlandetfylke.no
- Engerdal Fjellstyre, post@engerdal-fjellstyre.no
- Miljødirektoratet, post@miljodir.no